

Hvem har ikke ønsket seg ei badstu ved et idyllisk vann, og en stor badestamp med deilig varmt vann – også utenom badesesongen:

DRØMMEN OM ET IDYLLISK BADESTED

BADSTU MED BADESTAMP OG UTSIKT

DEL 1

- SLIK PLANLEGGER DU PLASSERINGEN
- VELG ÉN AV TO PLATTFORMKONSTRUKSJONER

Uansett om du har tenkt å lage en terrasse, bygge et uthus, eller rett og slett anlegge et lite utendørs dansegulv, kreves det et stabilt underlag – en plattform. Den kan konstrueres på flere måter. Her viser vi de to enkleste, men likevel de beste.

Tomta ligger enslig og idyllisk til et godt stykke inne i «villmarka». Her er det ingen naboer på flere kilometers avstand. Faktisk er det ikke engang bilvei helt fram. Men det er ro og fred, og det er bare suset fra de store skjeggete granene og de slanke hvite bjerkestammene som bryter stillheten sammen med klukkingen fra de små bølgene mot vannkanten.

Her – midt i idyllen – skal vi bygge ei vedfyrt badstu og en badestamp. Helst så nær vannet som mulig. Plasseringen er viktig, og beliggenheten er halve opplevelsen når du siden skal bade eller ta badstu.

Før vi bestemmer oss for plasseringen, følger vi solens vandring en hel dag for å se hvor det er skygge og hvor det er sol. Vi prøvegraver også flere steder for å undersøke bakken. Er det store steiner? Hvor dypt kan du grave. Underlaget er viktig før vi bestemmer oss for hvilken type plattform vi skal velge til badstua og badestampen.

En god kamerat er god å ha når du bygger. Da får du hjelp til å lese tegninger, sjekke materialer, og til å bære.

Direkte fra badstua til badestampen. Etter et opphold i den varma badstua er det godt med et avkjølende dypp i den store badestampen. Den er så stor at hele familien får plass. Badestampen brukes mest om vinteren.

Slik kommer du i gang ... ►

Der det ikke er bilvei, må man transportere materialene på annen måte. Vi bandt et reip rundt hver jernbanesville og slepte dem vannveien fram til byggeplassen.

VIKTIG

Ha det formelle i orden

Sørg for at du har alle formelle tillatelser i orden før du går i gang. Sjekk med bygningsmyndighetene i kommunen der tomta ligger.

Begynn med å snekre en mal

For å finne en best mulig plassering snekker vi en mal – i lette materialer – i samme størrelse som plattformene skal være. Etterpå flytter vi malen til ulike steder på tomta.

Når vi har funnet en god plass for både badstua og badestampen, slår vi ned påler i bakken som markering.

For å få et så plant underlag som mulig, er det nødvendig å sage ned et par små tre og bukser. Røttene må vekk, for ellers risikerer vi at de vokser opp og skader bygget.

Uansett hvilken av de to plattformene du velger, er det nødvendig å grave bort det øverste jordlaget. Vi skal nemlig ned til fast grunn. Fordi vi skal pynte opp etter oss etterpå, legger vi mose og kvist til siden.

Hakk unna gress, ris og det øvre jordlaget der du vil plassere plattformen. Men ta vare på gressstuer og for eksempel tyttebærlyng. Det kan være godt å ha når du skal pynte opp etterpå.

1

Sett ut påler der du vil bygge. Begynn med å flytte en mal i naturlig størrelse til ulike steder på tomta. Da ser du hvor stor plass plattformen tar.

3

Mindre trær og busker må ofres. Ta opp små busker med rota og fres i stykker røttene til trærne slik at de ikke senere vokser opp midt i huset ditt.

Plattform på pilarer til badstua

Når vi har lagt ut malen, og plassert den vannrett, ser vi fort hvor høye pilarene skal være. Pillarer er et av to alternativer.

Skal du støpe selv, begynner du med hjørnepilarene. Fest så de andre stolpeskoene i malen slik at de henger løse inne i forskalingene. Da får du automatisk riktig vinkel og høyde på stolpeskoene når du fyller forskalingene med betong.

Her ble det valgt forhåndsstøpte pillarer – det er litt uvanlig. Vi kunne også valgt pilarblokker for å slippe å forskalle. Pillarer bør stå på fjell eller frostfritt, men i dette tilfellet kunne vi ikke grave mer enn 40–50 cm før det kom opp vann. Du kan også risikere at stor stein eller fjell gjør det umulig å grave dypere. Står de i ikkedrenert mark, bør det isoleres rundt pilarene for at ikke frosten skal løfte den.

Alle pillarer skal stå på et stabilt underlag, og det lager vi her av pukk, armeringsjern og betong. Plasseringen av pilarene er viktig, men her var det ingen tvil. Vi følger anvisningene fra leverandøren av byggesettet. Avstanden mellom pilarene kontrolleres flere ganger, og malen må ligge vannrett. Når alt er som det skal, tas malen bort og ramma lages.

TIPS

Planlegg arbeidet godt

Når vi arbeider med byggesett, gjør vi klokt i å gå gjennom alle tegningene, og alle delene sammen med en god kamerat. Da sparer vi oss for mange ergrelser siden. Pakk opp alle delene og sortér dem i mindre hauger, men husk på at om tre blir vått, utvider det seg. Beskytt derfor delene mot regn og fuktighet.

5

Når de fire hjørnepilarene er på plass, kan du legge ut sviller mellom dem slik at de siste pilarene kan plasseres så nøyaktig som mulig. Kontrollér ramma med vater.

1

Grav ei cirka 50 cm dyp grop. Gjør den ca. 60 cm bred, og fyll pukk eller småstein i den. Det gir et stabilt underlag og forsterker konstruksjonen.

2

Legg armeringsjern oppå steinene, og fyll på betong som blandes av en del sement og to deler sand og så mye vann at mørtelen blander seg med steinene. Stikker du i betongen med en stokk, kan du presse bort eventuelle luftbobler.

3

Trykk den ferdigstøpte pilaren ned i den nesten våte betongen. Mål avstanden til neste pilar, pass på at malen ligger vannrett. Bruk litt av betongen du får til overs til å legge opp mot pilaren slik at regnvann renner bort. La betongen herde i minst et døgn før du mark-isolerer (m. polystyren) ut fra de lokale forhold.

4

Fyll igjen hullet rundt pilaren. Først med pukk og så med sand. Legg tilbake noe av jorda du graver vekk, og fyll på med gress-
tuene du tok vare på. Slik blir inngrepet i naturen så lite som mulig.

6

Alle ni pilarene er nå på plass og ligger vannrett. Nå kan vi feste svillene slik at vi får et godt underlag til et bjelkelag.

7

Kontrollmål diagonalene i ramma før du fester den. De to diagonalene skal være nøyaktig like lange. Da er du sikker på at ramma er vinkelrett. Her er ramma festet midlertidig.

8 **Rammen spikres eller skrues nå sammen,** men bor opp først slik at treet ikke sprekker. Bruker du et byggesett, så følg anvisningen for det. Her brukes 45 x 120 mm som fra fabrikken er sagt til i L-form for å passe til nedre tømmerbjelken i stua.

9 **Svillene legges direkte på pilarene** for å få best mulig støtte. Det gjør at de innstøpte beslagene stikker opp, og dermed må kappes med baufil. For at svilla ikke skal suge fuktighet fra pilaren, legger vi ei tykk remse tjærepapp under.

10 **Under ramma og på bjelkene** spikres trykkimpregnerte bord. De følger ikke med byggesettet, men fordi vi har tenkt å isolere gulvet i badstua, så skal vindtette plater kunne hvile på bordene. Ramma festes i hvert beslag med en skrue.

11 **Underlaget for plattformen, som hviler på 9 pilarene, er nå klart.** Fabrikbyggesettet for ramma består sju tverrgående bjelker og er forsterket med en midtsvill.

Plattform på jernbanesviller

Nærmere vannet der badestampen skal plasseres, er terrenget så vått at vi ikke kan støpe fast underlag for pilarer.

Da er dette alternativet til pillarer aktuelt: Fordi en fylt badestamp veier to tonn, må vi ha et stabilt underlag, og her velger vi jernbanesviller (slipers), men det går selvsagt også fint med trykkimpregnerte bjelker.

Vi graver bort cirka 30 cm sand og jord til tre grøfter, og disse fyller vi med puk (16–32 mm) eller grov singel eventuelt grov grus.

Den drenerte massen stemples og jevnes før vi legger jernbanesvillene oppå. Og her gjelder det å være nøyaktig med vateret.

Oppå de tre tunge svillene legges et bjelkelag slik som på pilarene, men her er det ikke nødvendig med ei ramme. Det er enklere, men like stabilt.

TIPS

Gammeldags verktøy er utmerket

Selv om du har gode batterier til boremaskinen, eller har tilgang til strøm, så er ei borvinde praktisk for å skru inn skrue med. Fest en bitholder i chucken, så klarer du til og med grove skrue. Og lettere går det hvis du smører f.eks. litt vaselin på skruene.

1

Grav ei cirka 30 cm dyp grøft for hver jernbanesviller, og fyll grøfta med grov singel, pukke eller grus som drenerer. Jevn overflata, og kontroller med et vater at oversiden på de tre svillene ligger vannrett. Flytt også rettholten diagonalt over de tre svillene.

2

Gulvbjelkene av 48 x 123 mm trykkimpregneret tre plasseres 50 cm fra hverandre (fra sentrum til sentrum). De festes med 100 mm galvaniserte spiker på skrå inn fra siden. Mer er ikke nødvendig fordi gulvboardene kommer til å binde sammen bjelkene.

3

Gulvet gir god stabilitet til konstruksjonen. Her bruker vi 28 x 95 mm trykkimpregneret furu som skrus fast med en liten sprekk mellom hvert bord slik at vannet kan renne igjennom. Bruk gjerne et ledd av meterstokken som avstandsmål. Fest to skruer i hver bjelke.

4

Plattformen er klar. Når alle bordene er på plass, sager du til kantene slik at de blir pene og rette. Her klarer du deg med ei snekkersag.

Dette har vi brukt

TIL PLATTFORM PÅ JERNBANESVILLER

Til en plattform på ca. 3 x 3 m trengs:

- 3 jernbanesviller (slipers) (gjærne flere)
- 7 bjelker á 3 m, 48 x 123 mm trykkimpregneret (c/c 50 cm)
- 30 terrassebord á 3 m, 28 x 95 mm trykkimpregneret
- Rustfrie skruer, 4 x 55 mm
- Galvanisert spiker, 4,0 – 100 mm

Prisanslag: Cirka 2000 kr

TIL PLATTFORM PÅ PILARER

(Beskrivelsen av denne starter på forrige oppslag)

Plattformen (bjelkelaget på pilar) til badstua er her 296 x 417 cm. Ramme med bjelker og underbjelke inngår i byggesettet.

Til en plattform på ca. 3 x 4,2 meter trenger du dessuten:

- 9 betongpilarer med bjelkesko, 50 cm (bruk helst 70 cm pilarer som kan graves ned litt dypere)
- 10–15 bord á 22 x 95 mm trykkimpregneret tre (som holder fast asfalt vindtett plater og isolering under hytta)
- Franske treskruer, 6 x 30 mm
- Galvanisert spiker, 4,0 – 75 mm og 4 x 100 mm
- Pappremse

Hvis ramme, bjelker og sviller ikke inngår i badstubyggesettet, trenger du også

- 9 bjelker á 3 m, 48 x 123 mm trykkimpregneret (istf. 45 x 120 i byggesettet)
- 2 sviller á 4,2 m, 48 x 98 mm trykkimpregneret (istf. 45 x 100 i byggesettet)

Dessuten:

- Sement, støpesand og evt. pukke.
- Noen stenger kamstål

Prisanslag: Cirka 1600 kr

VERKTØY

- Snekkersag, hammer og baufil
- 10 m målebånd og meterstokk
- Borvinde eller oppladbar skrumaskin
- Skifteneøkkel,
- Vater
- Spade
- Murerbalje og murskje

**I NESTE
NUMMER**

Så lett er det å bygge ei badstu levert som byggesett